

STUDII ETNOBOTANICE ÎN SATUL DĂLHĂUȚI, JUDEȚUL VRANCEA

A. CONDREA, A. RENEA

Practică izvorită dintr-o milenară experiență colectivă, fitoterapia — adică îngrijirea sănătății cu ajutorul plantelor — a reprezentat arsenalul terapeutic de bază al poporului nostru, chiar și după apariția medicinii și farmaciei.

Căutându-și hrana în mediul înconjurător, omul a observat că multe dintre produsele vegetale, puse la dispoziție de natură, îi pot fi folositoare și în scopul ușurării suferințelor.

Insemnări referitoare la folosirea buruienilor de leac au circulat de-a lungul timpului pe teritoriul țării, iar multiplele utilizări atribuite acestora s-au reflectat întotdeauna în medicina casnică.

Prezentul studiu de etnobotanică, efectuat în satul Dălhăuți, constituie o continuare a unor studii întreprinse în alte comune de pe raza județului, în anii precedenți.

Satul Dălhăuți este așezat în regiunea dealurilor subcarpatice din porțiunea sudică a curburii Carpaților, în imediata apropiere a pădurii, făcând parte din categoria satelor cu undulații de teren, ocupația principală a locuitorilor fiind cultura viței de vie și a pomilor fructiferi. Deși acest sat se află la o distanță relativ mică de cel mai mare centru urban al județului, Focșani, datorită condițiilor geografice neprielnice și a căilor de acces greu practicabile, satul a fost mult timp izolat de contactul cu civilizația urbană. Datorită acestui fapt localnicii au fost nevoiți să găsească singuri remedii pentru boli; au moștenit experiența înaintașilor, au îmbogățit-o cu propriile lor descoperiri și au transmis la rîndul lor, urmașilor, cunoștințe referitoare la plantele binefăcătoare și foloasele lor. Acesta a fost motivul principal pentru care ne-am orientat asupra prezentului studiu în satul Dălhăuți.

În continuare vom reda lista plantelor, împreună cu mențiunea utilizării lor în medicina populară.

1. **ACHILLEA MILLEFOLIUM** — coada șoricelului.

Din flori se prepară un ceai folosit în durerile de ficat.

2. AGRIMONIA EUPATORIA — închegătoare

Ceaiul obținut din planta întreagă este folosit împotriva diareei.

3. AGROPYRON REPENS — pir

Planta întreagă este folosită, sub formă de ceai, în unele boli de inimă.

4. ALLIUM CEPA — ceapă

Ceapa zdrobită se folosește sub formă de prișniță pentru fracturi și furuncule.

5. ARMORACIA RUSTICANA — hrean

Rădăcina, rasă pe răzătoare, se folosește sub formă de prișniță în atenuarea durerilor de reumatism. De asemeni, frunzele proaspete de hrean au aceeași utilizare.

6. ARTEMISIA ABSINTHIUM — pelin alb

Cules în luna mai, ceaiul preparat din partea aeriană a plantei, este folosit ca dezinfectant, ca cicatrizant, făcându-se spălături repetate.

7. ATROPA BELLADONNA — mătrăgună

Fiertura din rădăcină este utilizată în tratarea unor boli la porci.

8. BRYONIA ALBA — mutătoare

Planta pisată se folosește sub formă de prișniță în atenuarea durerilor de cap, de picioare, ca hemostatic.

9. CAMPHOROSMA OVATA — peliniță.

Ceaiul obținut din partea aeriană a plantei este folosit, sub formă de spălături, împotriva mâncărimii de piele, (perit).

10. CERASUS AVIUM — cireș și ZEA MAYS — porumb

Din cozile de cireșe amestecate cu mătase de porumb se prepară un ceai împotriva durerilor de rinichi.

11. CICHORIUM INTYBUS — cicoare

Florile sînt folosite pentru prepararea ceaiului utilizat în tratarea durerilor de inimă.

12. CONVULVULUS ARVENSIS — volbură

Florile și frunzele sînt folosite proaspete, aplicîndu-se pe tăieturi și răni.

13. DAUCUS CAROTA — morcov și SOLANUM MELONGENA — vinete

Rădăcina de morcov și vinetele, date prin mașina de tocat și fierte în ulei de măsline, se folosesc pentru tratarea bolilor de ficat.

14. EQUISETUM ARVENSE — coada calului

Din partea aeriană a plantei se prepară un ceai, folosit în tratarea reumatismului.

15. GALIUM MOLLUGO — sinziene albe

Ceaiul din floare se folosește pentru provocarea avortului și pentru tratarea unor boli genitale.

16. HELLEBORUS NIGER — spînz

Fiertura din dărăcină se folosește la porcii bolnavi de brîncă, punîndu-se în urechea acestora. De asemeni se folosește împotriva

dalacului la cal, iar ceaiul din rădăcină se mai folosește și pentru provocarea avortului.

17. *HYPERICUM PERFORATUM* — sunătoarea

Ceaiul din floare se folosește pentru durerile de stomac. Pentru tratarea ulcerului se folosește un preparat obținut din fierberea unui litru de ulei de măsline cu o jumătate de kg. de sunătoare, pînă cînd compoziția ajunge la jumătate din cantitatea inițială.

18. *HYOSCYAMUS NIGER* — măsălarită.

Fiertura din semințe este folosită pentru îndepărtarea durerilor de măsele.

19. *INULA HELENIUM* — iarbă mare

Ceaiul din planta întreagă se folosește împotriva bolilor de plămîni.

20. *IUGLANS REGIA* — nuc

Ceaiul din coji de nuci uscate este folosit împotriva tusei convulsive. Amestecul din coji de nuci verzi cu benzină este folosit în tratarea reumatismului. Sucul obținut din presarea cojilor de nuci verzi se folosește la tratarea pecinginei. Pentru întărirea rădăcinii părului se utilizează fiertură din frunze de nuc.

21. *LEONURUS CARDIACA* — talpa gîștei

Ceaiul din planta întreagă se folosește în tratarea bolilor de nervi.

22. *MATRICARIA CHAMOMILLA* — mușetel

Ceaiul obținut din floare este folosit, sub formă de spălături, ca dezinfectant.

23. *MENTHA PIPERITA* — izmă bună.

Sub formă de ceai se folosește împotriva diareei, iar fierturi din planta întreagă este utilizată, sub formă de spălături, împotriva transpirației picioarelor.

24. *PAPAVR SOMNIFERUM* — mac

Ceaiul din semințe de mac este folosit, drept calmant, pentru nervi iar la copii mici pentru un somn liniștit.

25. *POTENTILLA ARGENTEA* — scrîntitoare

Se folosește sub formă de prișniță, la vindecarea scrîntiturilor.

26. *PLANTAGO MAJOR* — pătlagină

Frunzele proaspete se pun pe răni pentru a grăbi vindecarea și pentru tratarea bubelor.

27. *PHASEOLUS VULGARIS* — fasole cu bob negru

Pudra obținută din sfărîmarea bobului de fasole copt pe plită se utilizează la tratarea bubelor dulci. Tecile de la păstaia de fasole sînt folosite în tratarea hemoroizilor.

28. *POLYGONUM AVICULARE* — troscot

Ceaiul preparat din planta întreagă este utilizat în tratarea bolilor de plămîni.

29. *QUERCUS ROBUR* — stejar

Scoarța este folosită, sub formă de ceai, împotriva diareei.

30. ROBNIA PSEUDOCACIA — salcîm.

Ceaiul din frunze se folosește pentru tratarea diareei; ceaiul de floare este utilizat, sub formă de spălături, în tratarea unor boli genitale.

31. ROSA CANINA — măceș

Florile de măceș sînt folosite pentru prepararea unui ceai utilizat în tratarea astmei. Fructele se folosesc pentru prepararea unui ceai de poftă de mîncare.

32. SAMBUCUS NIGRA — soc

Din fructele de soc se prepară dulceață utilizată în tratarea hemoizilor. Siropul din flori de soc este folosit în tratarea tusei.

33. SATUREJA HORTENSIS — cimbru de grădină

Ceaiul obținut din partea aeriană a plantei se folosește împotriva tensiunii.

34. SEMPERVIVUM TECTORUM — urechelniță

Sucul de frunze este folosit împotriva durerilor de urechi.

35. THYMUS SERPYLLUM — cimbru de pădure

Din planta întreagă se prepară un ceai folosit în tratarea durerilor de splînă.

36. UTRICULARIA VULGARIS — otrățel de apă

Ceaiul preparat din planta întreagă este utilizată în tratarea diareei.

37. VERBASCUM PHLOMOIDES — coada vacii

Din partea aeriană a plantei se prepară un ceai folosit împotriva obezității.

38. VISCUM ALBUM — visc

Ceaiul din fructe este folosit împotriva amețelilor și împotriva tensiunii.

39. VITIS VINIFERA — viță de vie

Pentru dureri de ochi este folosită seva ce se scurge primăvara, la tăiatul coardelor.

40. XANTHIUM SPINOSUM — holera

Se folosește ceaiul din partea aeriană a plantei, contra diareei. Tot ceaiul se administrează găinilor bolnave.

Din cele 40 de specii pe care le-am prezentat, majoritatea sînt cunoscute și în alte regiuni ale țării ca plante cu efecte terapeutice, iar o bună parte din ele au fost studiate în scopul cunoașterii principiilor active și de mult timp utilizate cu succes în industria farmaceutică.

Studiind materialul expus mai sus și făcînd o comparație cu datele din literatura cercetată de noi, din cele 40 de specii de plante utilizate în medicina populară în satul Dălhăuți, s-a ajuns la concluzia că, *Xanthium spinosum* — holera, este menționată pentru prima dată ca plantă de leac. Însă în studiile făcute de noi, tot în județul Vrancea, am mai găsit folosindu-se, această plantă, în comuna Herăstrău.

Făcînd o comparație între lista plantelor medicinale folosite în satul Dălhăuți cu lista plantelor folosite în celelalte comune, unde am întreprins studii etnobotanice [Nereju, Herăstrău, Vrîncioaia], am ajuns la concluzia, că recentul studiu a adus 15 plante necunoscute în celelalte comune, iar un număr de 8 plante au și alte utilizări terapeutice.

Intenționăm să extindem acest studiu etnobotanic și asupra altor comune din județul Vrancea și cînd materialul va fi destul de bogat vom putea face o centralizare a datelor obținute care să ne permită evidențierea speciilor de plante medicinale, cu folosire numai în județul nostru sau utilizării terapeutice noi ale speciilor cunoscute deja în celelalte regiuni ale țării.